

Neděle 6.4.2014 – Sbor Církve bratrské v Praze 3

Jan 12,20-33: Zájem o Ježíše nebo život s Ježíšem?

Je to dar, že žijeme v naší zemi v míru a ve svobodě. Ke svobodě člověka patří také to, že může svobodně myslet a svobodně věřit. Nikdo ho nešpehuje, jestli chodí do kostela a jak často chodí do kostela. Už dávno neplatí to, co hlásali komunisté, že křesťanská církev je zpátečnická a příživnická organizace. Podobné názory sice ještě v české společnosti přežívají. Ale rozumní lidé vědí, že každý potřebuje prostor k tomu, aby mohl věřit tomu, co považuje za správné. Také všichni, kdo našli ve víře v Ježíše Krista oporu svého života, jsou rádi, že to tak je a že nejsou na život sami.

1. Příklad lidského hledání

Osobní potřebu víry a správné životní orientace měli také řečtí poutníci z evangelia. Byli to z pohledu Židů pohané, nevěřící lidé. Něco je přitahovalo k židovské duchovní tradici. Mohlo to být zklamání z úpadku řeckého a římského náboženství, mohly to být ještě jiné důvody. Mohlo to být třeba také „kouzlo“ židovské víry v jednoho Boha, které je zaujalo. Někteří z těchto Řeků se vypravili na Velikonoce do Jeruzaléma, aby se zúčastnili židovských oslav. Věděli, že vlastní velikonoční hostina je jen pro obřezané Židy. Ale chtěli zažít aspoň atmosféru duchovního světa židovské víry a spolu s ostatními oslavovat Boha. Zajímali se o všechno, co se tehdy v Jeruzalémě dělo. Nepřekvapí nás proto, že se zajímali také o Ježíše, nového proroka, o kterém se všude mluvilo.

Lidem z prostředí polopohanské Galileje, řecky vzdělaným židům nebo třeba poutníkům odjinud bylo určitě bližší Ježíšovo kázání než strnulé židovské náboženství plné předpisů a rituálních nařízení. Ježíš zaujal své posluchače tím, jak posouval důraz z věcí vnějších na vnitřní a dokázal vysvětlit původní záměr striktních předpisů. Lidem z okraje židovské společnosti nebo z jiného prostředí byl takový postoj bližší; rituální náboženství provozované v jeruzalémském chrámu příliš nelákalo. Když lidé naslouchají Ježíšovu kázání a pozorují Jeho chování, vidí v tom náznak něčeho nového. Některým se vybavují slova proroka Jeremjáše o nové smlouvě, o neformální víře, která vychází ze srdce. Jenom duchovní představitelé židovstva, ti přísní strážci tradice, trvali na svém. Ježíše z Galileje odsuzovali jako přílišného liberála, měli strach, že svým přístupem zavedené pořádky rozvrátí.

2. Ježíš má pro lidi východisko a naději

Řečtí poutníci hledají v Jeruzalémě inspiraci pro duchovní život a hledají ji také u Ježíše. Uvnitř židovstva existovaly proudy, které chtěly umožnit přístup k víře v Hospodina i těm, kdo se nenarodili z židovské matky. Ovšem asi nikdo z tehdejších duchovních autorit netušil, že dveře k novému způsobu víry otevírá zrovna Ježíš z Nazaréta. Chtěli si za každou cenu udržet přehled o tom, co se děje a mít všechno pod kontrolou. Jenže: když chce Pán Bůh vypůsobit něco nového, nepotřebuje k tomu vždy faráře, biskupy a kardinály. Nepotřeboval to ani v Ježíšově době. Duchovní vůdcové nepřijímali Ježíše, jsou hluší na Jeho výzvy a tak se nové věci odehrávají bez nich. Historie se opakuje. To, co se přihodilo v židovstvu Ježíšovy doby, se může docela dobře opakovat dnes. Dobré věci a dobré úmysly se mohou stát překážkou lepších a nových věcí. Nezní to moc lichotivě, ale také Kristova církev, nebo třeba Církev bratrská (náš sbor) může připomínat v něčem takové strnulé židovské náboženství. To nebezpečí tu je vždycky, když se více dbá na vnější věci, více se připomínají tradice, než potřeba změn... Společenství, které je zahleděné do minulosti a nemyslí na budoucnost, lidi

moc nepřitahuje. Protože Ježíš přitahoval, potřebujeme jako Ježíšovi lidé zápasit o takové pojetí víry a křesťanského života, kterému lidé mohou rozumět a které je blízké tomu Ježíšovu pohledu. Ježíš Kristus byl plný Boží lásky a Božího Ducha. Měl porozumění pro každého: vedl teologické rozpravy s duchovními autoritami a vysvětloval jim, v čem je hloubka víry a smysl zbožnosti. Často se zastavil u nemocných a uzdravoval jejich trápení, oslovil člověka, kterého Židé považovali za kolaboranta nebo měl naději pro ženu, kterou kvůli manželské nevěře zbožní lidé postavili na pranýř a chystali se ji popravit.

Ježíš byl zvyklý na zájem lidí. Když mu tehdy Ondřej s Filipem pověděli, že se na Něho ptají řečtí poutníci, nevyvedlo ho to z míry. Odpovídá na to po svém: „*Přišla hodina, aby byl oslaven Syn člověka*“. Tím ovšem nemyslel lidskou slávu, ale svou cestu, svůj úkol, svou smrt. Ježíše zájem poutníků nerozptýlil, neodvedl od Jeho cesty, která nesměřovala k popularitě, ale do utrpení a do smrti. A kdo chce vědět, proč tak Boží syn uvažuje, slyší Jeho vysvětlení ve slovech: „*Amen, amen, pravím vám, jestliže pšeničné zrno nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Zemře-li však, vydá mnohý užitek*“. Pokud má Ježíš posloužit Židům, Řekům i dalším lidem, musí nejdříve do Jeruzaléma. Musí dojít až na konec své cesty. Smysl té cesty vysvětluje Pán Ježíš obrazně. Mluví o tom, jak to funguje v životě, a ukáže na to jako na duchovní princip. Když vezmeme zrnko pšenice a schováme do šuplíku, zůstane tam a nic z něho nebude. Ovšem pokud to stejné semínko dáme do země, zasejeme, stane se zázrak. Z 1 zrnka se urodí spousta dalších. V půdě se zrnko rozloží, ale jeho zánik přinese užitek. To je obraz procesu, do kterého vstupuje Ježíš: umírá a z Jeho smrti vzniká nový život.

3. Život podle Ježíše – cesta k plnému životu

Tato cesta je také cestou pro Ježíšovy učedníky. „*Kdo miluje svůj život, ztratí jej; kdo nenávidí svůj život v tomto světě, uchrání jej pro život věčný*.“ Prostě evangelium nás Ježíšovými slovy vrací k základním pravdám a principům života s Kristem. Snadno si zvykneme na pohodlné nedělní křesťanství. Ovšem kdo se rozhodl pro Ježíše, kdo chce být s Ježíšem, nemůže si zvolit jinou, pohodlnější cestu. „*Milovat svůj život*“ znamená zjednodušeně řečeno Ipět na životě, držet se ho jako klíště a vyhýbat se každé situaci, která by mohla život ohrozit, omezit, která by nás mohla o něco příjemného připravit. „*Nenávidět svůj život*“ neznamena schválně vytěsnit každou radost, příjemný zážitek nebo si všechno dobré odpírat. Ježíš není asketa, který mluví proti životu. Chce, abychom uměli vděčně přijímat všechno, co život podporuje a rozvíjí. Ale zároveň vysvětluje, že opravdovou hloubku a smysl života nenajdeme v pozemských hodnotách, nýbrž tam, kde budeme žít jako On podle Boží vůle.

Řeckým poutníkům bychom uměli poradit. Nestačí Ježíše vidět, je třeba se s Ním osobně setkat, je třeba za Ním dojít až ke kříži a prožít hrůzu hříchu, ztracenosti i velikost Boží lásky. Teprve setkání s Boží láskou obměkčí naše srdce a Boží odpuštění promění náš život. Teprve díky Kristově smrti a Jeho vzkříšení se dokážeme zvednout a začít žít k Boží cti a slávě. K takovému životu jsme pozváni také dnes. Je to Ježíšovo pozvání, ne moje. Je to pozvání k novému začátku a k prohloubení křesťanského života. - Nakonec to známe ze života. Pokud chceme něčeho dosáhnout, musíme dát některé věci stranou. Nemůžeme mít všechno. Ježíšovo slovo míří pod povrch věcí, vede nás k volbě. Ježíš nám nabízí sám sebe. Má nám co dát. Poradil si v pokušení, ustál tlak Zlého, necouvl před obětí a nezalekl se smrti. Nikdo jiný to nedokázal. Lidé, kteří se vydali Jeho cestou, zjišťují, že Ježíš vnitřně osvobozuje, uzdravuje jejich zranění, chrání a posiluje tam, kde jsou slabí. Možná něco z toho zažili už řečtí poutníci, nevíme. Ale víme to o jiných a je to naše zkušenost. Stojí to za to, ptát se na Ježíše, setkat se s Ním a najít v Ném smysl a plnost života. Víc nepotřebujeme.

Bronislav Kaleta